Metsäluonnon tila ja kehitys

Peter Kullberg
Suomen ympäristökeskus SYKE
Päättäjien metsäakatemia 23.9.2020

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

Biodiversiteetti
Monimuotoisuus
Elonkirjo

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

”biologinen monimuotoisuus" tarkoittaa kaikkiin, kuten manner-, meri- tai muuhun vesiperäiseen ekosysteemiin tai ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvien elävien eliöiden vaihtelevuutta; tähän lasketaan myös lajin sisäinen ja lajien välinen sekä ekosysteemien monimuotoisuus

Finlex: Asetus biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta (https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1994/19940078)

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

WWF - Living Planet Index

WWF (2020) *Living Planet Report 2020 - Bending the curve of biodiversity loss.* Almond, R.E.A., Grooten M. and Petersen, T. (Eds). WWF, Gland, Switzerland.

IUCN - Red List Index

Figure: IUCN
https://www.iucnredlist.org/

REVIEW

doi:10.1038/nature09678

Has the Earth's sixth mass extinction already arrived?

Anthony D. Barnosky[1,2,3], Nicholas Matzke[1], Susumu Tomiya[1,2,3], Guinevere O. U. Wogan[1,3], Brian Swartz[1,2], Tiago B. Quental[1,2]†, Charles Marshall[1,2], Jenny L. McGuire[1,2,3]†, Emily L. Lindsey[1,2], Kaitlin C. Maguire[1,2], Ben Mersey[1,4] & Elizabeth A. Ferrer[1,2]

Palaeontologists characterize mass extinctions as times when the Earth loses more than three-quarters of its species in a geologically short interval, as has happened only five times in the past 540 million years or so. Biologists now suggest that a sixth mass extinction may be under way, given the known species losses over the past few centuries and millennia. Here

> Siltä näyttää

Barnosky et al 2011, *Nature 471*

Syitä ja seurauksia

- Maankäytön muutos / elinympäristöjen väheneminen
- Ylikäyttö (salametsästys & ylikalastus)
- Ilmastonmuutos
- Vieraslajit
- Saasteet

WWF (2020) *Living Planet Report 2020 - Bending the curve of biodiversity loss.* Almond, R.E.A., Grooten M. and Petersen, T. (Eds). WWF, Gland, Switzerland.

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

Metsäluonnon tila Suomessa

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

Suomen lajien uhanalaisuus

RE = Hävinneet
CR = Äärimmäisen uhanalaiset
EN = Erittäin uhanalaiset
VU = Vaarantuneet
NT = Silmälläpidettävät
LC = Elinvoimaiset
DD = Puutteellisesti tunnetut

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

Metsillä on tärkeä rooli

Uhanalaisten lajien jakautuminen ensisijaisen elinympäristön mukaisesti

+ 16 muuta ensisijaista syytä

+ 16 muuta ensisijaista tulevaisuuden uhkaa

S

Kunkin pylvään päässä on niiden lajien lukumäärä, joihin syy tai uhka on vaikuttanut

VUOTTA ÅR YEARS

Mv = vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen
M = metsien uudistamis- ja hoitotoimet
Ml = lahopuun väheneminen
Mp = puulajisuhteiden muutokset
N = avoimien alueiden sulkeutuminen

SYKE
25 VUOTTA ÅR YEARS

Suomen luontotyyppien uhanalaisuus

SYKE

VUOTTA ÅR YEARS

Suomen luontotyyppien uhanalaisuus

Kurkistus tulevaan

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

Suomen biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma 2012

- ”Luonnon puolesta - ihmisen hyväksi”
- Päätavoite: pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä
- 20 tavoiteta, 105 toimenpidettä
- Juuret CBD Aichi-tavoitteissa

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

SUOMEN BIODIVERSITEETTISTRATEGIAN JA TOIMINTAOHJELMAN 2012–2020 TOTEUTUKSEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

”Suomella on tällä vuosikymmenellä ensimmäistä kertaa realistinen mahdollisuus muuttaa merkittävästi luonnon monimuotoisuuden kehityssuuntaa. Viimeksi kuluneen 25 vuoden aikana on löydetty monia uusia keinoja luonnon tilan parantamiseksi. Yhteiskunnalta luonnon tilan heikkenemisen pysäyttäminen vaatii vahvan sitoutumisen sekä kaikki sen osat läpäisevän ekologisen siirtymän. On toteutuksen aika.”

Ekologinen siirtymä (*transformational change, systemic change, green transition* etc.) = luonnon monimuotoisuuden huomioiminen läpäisevästi kaikessa päätöksenteossa, siirtyminen jatkuvista tai lisääntyvistä paineista nettopositiiviseen vaikutukseen.

EU:n biodiversiteettistrategia

- Tavoitteena luonnontilan heikkenemisen pysäyttäminen 2030 mennessä
- Asettaa konkreettisia tavoitteita. mm:
  - 30 % pinta-alasta suojeluun
  - 10% tiukkasuojelu + kaikki vanhat metsät
  - Myös ennallistamistoimia (mm istutetaan 3 miljardia puuta)
  - Luonnonpääomaan ja biodiversiteettiin liittyvät näkökohdat sisällytetään liiketoimintakäytäntöihin

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS

© European Wilderness Society CC BY-NC-ND 4.0

SYKE

25 VUOTTA ÅR YEARS